

HNIEZDO 15-17/2025

Časopis veriacich Rímskokatolíckej farnosti Hniezdne s filiálkami Forbasy a Kamienka - 9. ročník - 6. apríl 2025

Posledná večera od majstra Leonarda

V kostole svätého Bartolomeja môžu veriaci, ale aj všetci milovníci umenia od 22. marca 2025 obdivovať rekonštrukciu obrazu Poslednej večere od talentovaného akademického maliara Stanislava Lajdu. Celoživotný obdiv, ktorý prechováva k tomuto dielu Leonarda da Vinciho sa zrodil vďaka starému tatovi, ktorý mu ako desaťročnému chlapcovi venoval prvý obrázok Poslednej večere. Svoje nazbierané mnohoročné skúsenosti dal na papier a napísal knihu, v ktorej sa pokúsil čo najobjektívnejšie, vyčerpávajúco a pritom zrozumiteľne popísať udalosti spojené s Leonardovým životom a strastiplnou päťstoročnou históriou obrazu. Je to akýsi umelcov osobný hold človeku, čo tak výrazne ovplyvnil nielen celý svet, ale aj jeho život a tvorbu. Ponárame sa do 539 - tich strán Poslednej večere Leonarda z Vinci, odborne a pútavo spracovanej do najmenších detailov. Obrovské množstvo informácií o histórii a symbolike obrazu otvára nevídané obzory chápania, obdivu, úžasu a my s pokorou vyberáme aspoň tie najpodstatnejšie informácie tak, aby boli zrozumiteľné čo najširšiemu spektru čitateľov.

Leonardo da Vinci - veľikán renesancie

Osobnosť, ktorá sa svojim dielom natrvalo zapísala do kroniky histórie ľudstva. Vynálezca, anatóm, biológ, botanik, geológ, inžinier, vojenský inžinier a poradca, architekt, scénograf, kostymér, impresário, bájkar, filozof, hudobník, spevák, autor hudobných nástrojov, optik, kartograf, astronóm, mechanik, matematik, karikaturista, pedagóg a sochár, kresliar a maliar v jednej osobe. Nehovoriac o tom, že v niektorých spomínaných oblastiach siahla na úplné hranice možností svojej doby. Už počas života sa stal

legendou. Svojim nadhľadom predbehol obdobie, v ktorom žil, až o štyri storočia. V niektorých oblastiach zostal neprekonaný dodnes. Jeho život a dielo zostávajú však stále zahalené tajomstvom, podobne ako úsmev *Mony Lisy*. Postačilo jediné dielo, ktoré predstavovalo zlom v jeho osobnej kariére a ktorým vyniesol renesančné umenie na samotný vrchol. Dielo, ktoré si za svoju päťstoročnú históriu prežilo mnoho úskalí. Dielo, ktoré sa stalo najkopírovanejším artefaktom v dejinách ľudstva. Dielo, ktorého reštaurovanie si vyžiadalo viac času, financií a vzájomnej vedeckej spolupráce než ktorékoľvek iné

porovnateľné skvosty z oblasti výtvarného umenia. *Posledná večera.*

Obraz, ktorý neprestáva fascinovať

Obraz v refektári kláštora Santa Maria delle Grazie je jedným z najväčších kultúrnych lákadiel turistov a návštevníkov Milána. Vracia sa mu pozornosť a opatera, ktorá mu celé stáročia bola odopieraná. Pri snahe pochopiť obsah *Poslednej večere* je potrebné si uvedomiť, že Leonardo pracoval na obraze s náboženským námetom v srdci kláštora, kde nielen prior, ale každý jeden mních bol znalcom písma a to, čo bolo navyše, preverovali zo všetkých možných strán. Bolo ťažké do obrazu vložiť niečo, čo by bolo v rozpore s názormi cirkvi. Len ťažko by to ušlo pozornosti vzdelaných mníchov. Leonardo nenamaloval apoštolov ako izolované šachové figúrky, ktoré ktorí iba jedia a sú slepí voči Kristovej vnútornej bolesti, neschopní pochopiť jeho slová... Takejto povrchovej stránke zobrazenej udalosti sa snažil vyhnúť. Preto sa budú jeho apoštoli opierať jeden o druhého, budú navzájom prepletení, budú sa predháňať v hádaní totožnosti zradcu a zároveň vehementne dokazovať svoju bezúhonnosť. Rozuzlovanie reči symbolov pripomína obrovskú skladačku, v ktorej každý článok má svoje jedinečné miesto. Často sa stáva, že umelec vkladá inotaje a významy do svojich diel spontánne bez toho, aby si to sám uvedomoval. Pri Leonardovi si je potrebné uvedomiť, že nebol len umelec, ale i vedec a mysliteľ, ktorý robil všetko na základe úvah, poznatkov a rozumových dôvodov. Takže sa dá s istotou tvrdiť, že každú myšlienku, každý ťah mal dôsledne pod kontrolou. Zložitú náboženskú symboliku vkladal do svojich diel skutočne zámerne a tešil sa, do akých dimenzií ju môže v obrazoch rozvíjať. Leonardo poznal moc symbolov a silu ich výpovednej hodnoty. Rozhodne ich však nechcel použiť prvoplánovo a už vôbec nie v rozpore so svojím životným krédom, ba ani s názormi ľudí, ktorým mal obraz slúžiť. Preto toto dielo vydáva svoje tajomstvá tak pomaly, celé dlhé stáročia. Leonardo mal v úmysle diváka zastaviť a donútiť k zamysleniu, k meditácii. Samotný obraz mal byť kázňou, kresťanskou čítankou, teologicko - filozofickým slovníkom. Pokúsime sa aj my hľadať a pochopiť posolstvá po jednotlivých vrstvách, ukryté často aj v drobných detailoch. Lúštiť rébus Leonardovho vnútorného sveta, čítať medzi riadkami...

Kompozícia, perspektíva a očné klamy

Leonardova nástenná maľba je veľmi ľahko rozpoznateľná, zapamätateľná a nezameniteľná v

celom rade iných slávnych obrazov totožného námetu. Leonardovi predchodcovia zadnú stenu maľovali zväčša hneď za chrbtami zobrazených postáv. Podobne ju plánoval v začiatkoch zrealizovať aj Leonardo. Z bočných stien by bolo vidieť len nepatrnú časť a podobne by to bolo i s kazetovým stropom. Počas dlhých a na uvažovanie dôležitých pozorovaní steny z odstupu sa začala v Leonardovej hlave ako z hmly vynárať idea zanechať zaužívané zvyklosti a miestnosť výrazne predĺžiť smerom dozadu. Je jednoduchá, ale pritom výrazná. Ako ekvivalent Kristovej strohej vety o zrade, ktorá zmenila beh dejín sveta. Z architektonického hľadiska je to jedno z najjednoduchších zobrazení interiéru v celých dejinách talianskej renesančnej maľby. Formát obrazu tvorí obdĺžnik, zložený z dvoch vedľa seba umiestnených štvorcov. Leonardovi sa na obraze podarilo dokonale vyvážiť rytmus horizontál, vertikál a diagonál do jediného kompaktného harmonického celku. Všetky diagonály sa pritom rozhodol nasmerovať do jediného úbežníka na pravom Kristovom spánku. Maestro na lešenie vystúpil plne pripravený. Za dlhé hodiny, ktoré venoval premýšľaniu nad prázdnu stenou, kresleniu stoviek štúdií, meditácii nad každou líniou, bol obdarovaný nápadmi nielen v počiatkoch, ale i počas priebehu prác. Využil očné klamy na dosiahnutie efektov, ktoré ľudia berú ako prirodzenú vec, a vôbec si neuvedomia, že je to len dokonalá ilúzia. Samotné dielo pôsobí realistickým dojmom. Ako skutočná ilúzia priestoru, dokonalý trojrozmerný efekt. Ako keby to ani nebola len vrstva farieb na stene. Celková atmosféra, mäkké osvetlenie, perspektíva, svetlo v oknách v pozadí, to všetko pôsobí nanajvýš presvedčivo a pozorovateľ diela každú chvíľu očakáva, kedy sa postavy na obrazy pohnú. Divák stojaci pred obrazom vníma všetkých mužov na *Poslednej večeri* namalovaných v rovnako veľkej mierke. Lenže Leonardo vzdialenejšie postavy zväčšil o niekoľko centimetrov. To isté urobil aj s pohármi a taniermi na stole. Za ďalší experiment s očnými klamami, pomocou ktorých vyvažoval ľavú a pravú stranu kompozície, môžeme pokladať rôznu výšku dverí na oboch bočných stenách. Podobnú úlohu zohrávajú aj ornamenty a farebnosť vyšívanej ohrady.

Farebnosť, svetlo a tieň

Napriek tomu, že obraz je jedným z najpoškodenejších kľúčových diel svetového umenia, to, čo sa ukázalo pod vrstvami nepekných premalieb, vyráža dych. Nádherné a svietivé odtiene z Leonardovej palety sú nenapodobiteľné. Nad všetkými farbami dominujú pravidelne opakujúce sa

odtiene modrej, ktorá má silnú duchovnú a meditatívnu symboliku. Okrem temnejúcej večernej oblohy, vrškov a vodnej hladiny v krajine, výšivky na obruse v pravej časti obrazu a niektorých kvetín na gobelínoch možno vidieť jej svetlé alebo tmavšie odtiene v celom páse odevu apoštolov naprieč celou horizontálnou časťou. Viackrát jej zvyšky objavíme na ich sandáloch pod stolom. K tejto výraznej dominantnej farbe Leonardo priradil aj na iných svojich obrazoch zlatookrovú a jemne ružovú. S veľkými plochami stupnice bielych, striebistých, tmavosivých a čiernych odtieňov vzniká až manieristická farebnosť, v ktorej tóny zelených, červených, fialových či zlatých pigmentov majú úlohu skôr akýchsi farebných šperkov. Napriek tomu obraz nepôsobí prefarbene. Vzájomná vyváženosť jednotlivých farebných plôch, odtieňov a kontrastov, táto dokonalá farebná harmónia pripomína absolútnu súhru nástrojov veľkého orchestra. V tomto zmysle možno pokladať *Poslednú večeru* za hudobný opus. Veľmi dôležitú úlohu hrá na všetkých Leonardových obrazoch a kresbách osvetlenie. Pri každom obraze dôkladne zvažoval, akú intenzitu osvetlenia použije. Silne ho priťahoval šerosvit - silným imaginárnym svetlom osvetlené figúry, ktoré akoby sa vynášali z tmy do prudkého svetla, pričom vznikali prudké kontrasty svetla a tieňa s veľmi ostrými prechodmi. V prípade *Poslednej večere* sa Leonardo rozhodol použiť prirodzené osvetlenie z konkrétného zdroja, ktorý sa nachádza mimo obrazu. Osvetlenie vchádza dnu akoby z okna refektára z ľavej hornej strany. Je viac mäkké ako tvrdé. Ďalší zdroj

svetla prichádza z večernej krajiny cez dvere a dve okná na zadnej stene miestnosti. Hoci toto svetlo nemá priamy vplyv na tieň v miestnosti, obloha nad krajinou tvorí najžiarivejší detail obrazu. Leonardo správne mení uhly dopadajúcich tieňov podľa vzdialenosti predmetov na obraze od hlavného zdroja osvetlenia. Vidíme to najmä na tieňoch pohárov, chlebov a nôh stola. Rovnako si uvedomil, že čím viac sa tieň vzdaluje od svojho zdroja, tým je menej farebne intenzívny a má hmlistejšie okraje. Osvetlenie v dominantnej miere prispieva k dokonalej trojdimenzionálnej plastickejši obrazu.

spracovala: Andrea Matfiaková (1. časť)

ULTIMA CENA
STANO LAJDA
LEONARDO DA VINCI
25. 3. - JÚN 2025

Farnosť Hniezdne a Galéria Hniezdne
 vás srdečne pozývajú na výstavu Stano Lajda
 a jeho rekonštrukcie *Poslednej večere*
 od Leonarda da Vinci.

stanolajda.sk
 otvorené denne po telef. dohovore na t. č. 0944 053 706

Zo života farnosti

Počas pôstneho obdobia veriaci viac rozjímajú o utrpení Ježiša Krista. Na prvú pôstnu nedeľu, **9. marca 2025** sa jednotlivé zastavenia krížovej cesty modlili rodičia prvoprijímajúcich detí, aby pochopili nesmiernu lásku k Ježišovi, ktorý zomrel za nás všetkých na kríži. Zároveň ju obetovali nielen za svoje deti, ale aj za všetky deti na svete, ktoré trpia hladom, sú týrané alebo nútené pracovať v neludských podmienkach. Deti niesli vo svojich rukách malé krížiky. Všetky mali okolo krku uviazané šatky štyroch farieb podľa loga jubilejného roka - ako pútnici nádeje. Poďakovanie patrí všetkým rodičom a deťom, ktorí prišli do farského kostola na krížovú cestu. (Janka Fidermáková)

14. - 16. marec 2025: Vedúci miništrantov z celej Spišskej diecézy boli tento víkend u nás v seminári. Dôvodom bolo stretnutie, počas ktorého sa stretli s diecéznym liturgistom, našimi ceremonármi či pánom biskupom. Dozvedeli sa viac o liturgii a veciach s ňou spojenými, aby mohli viac porozumieť službe ktorú vykonávajú a zaučovať ďalších miništrantov vo svojich farnostiach. Ďakujem Pánovi za ich službu a modlíme sa za nich. (Kňazský seminár biskupa Jána Vojaššáka, FB)

Z našej farnosti sa **víkendovky v seminári** zúčastnili dvaja miništranti - **Marek Badovský a Daniel Korsch.**

21. marec 2025 - piatkovú katechézu (nielen) pre birmovancov na tému

“Cirkev - domov pre teba i pre mňa”, mal hosť vdp. Braňo Kožuch. Z mnohých podnetných myšlienok, ktoré zazneli, vyberáme:

“Najstručnejšia charakteristika Cirkvi podľa Skutkov apoštolov je: - Hľa, ako sa milujú... Prví kresťania boli jedno srdce a jedna duša. Pre mňa to nie je ideál a bláznovstvo. Je to skúsenosť, ktorú mám. Mne to zachránilo život. Mal som priestor, kde ma Boh uzdravoval. V Cirkvi som zažil jedno obrovské prijatie cez ľudí, ktorých som tam stretol. Uprostred nich bol hrdinom môjho pubertálneho života kňaz, ktorý sa mi stal druhým otcom.”

“Pre mňa je Cirkev - vzťahy! Vzťahy plné lásky. A my tie vzťahy žijeme. Vzťahy normálnych ľudí, ktorí zápasia so všetkým. Naplnené láskou, ktorá sa prejavuje úctou, prijatím, podporou a pochopením, lebo Ježiš taký je! A Cirkev, ak nie je mystickým telom, tak je iba obyčajnou mimovládnu organizáciou.”

“Najväčším prekvapením pre mňa bolo, že som uprostred Cirkvi našiel živého Boha. Iba uprostred nej. Kristus mi zmenil život. A preto sa v Kristovi, skrze neho učím Cirkev milovať. Nikde inde nenájdete živého Krista, iba v Cirkvi. Eucharistia - to je živý Kristus! Sviatosti - to je živý Kristus! Denne naňho hľadím, dotýkam sa ho. Dýcha na mňa uprostred Eucharistie. Ja som Boha zakúsil, zažil IBA uprostred Cirkvi. Nikde inde.”

“Cirkev nie je niečo mimo nás, je to existenčná otázka nás všetkých. Je tým jediným miestom uprostred búrlivého,

bláznivého sveta, jedinou Archou, kde môžeš mať úplnú 100% istotu, že kráčaš s Bohom. Ak sa nebudeme ňou riadiť, ale iba svojimi pocitmi, pohľadmi, myšlienkami.... sme presne ako tí ľudia z dnešného evanjelia. Poctiví, čestní, ale odmietajúci Boha. Pomôžme si ju milovať a sprítomňovať, lebo je Božím mystickým telom. To je to najkrajšie na Cirkvi. Ja som v nej stretol živého Boha a preto nedám na ňu dopustiť! Pomohla mi vyrásť a dozrieť. A presne to isté prajem aj vám!”

“Nie je hanbou milovať Cirkev. To nie je hlúposť priznať sa k nej. Lebo kto sa priznáva k Cirkvi, priznáva sa ku Kristovi. Bez nej sa ti rozsype celá viera a zostaneš bez Boha. Bez pravej a skutočnej Cirkvi budeš o Bohu veľa počúvať, mať veľa otázok, ale zostane ti len jedno jediné - zmätenosť, neistota, pochybnosť a strach. Byť jej súčasťou nie je trest. Pre mňa je to vďačnosť. Dar. Nehľad'me na ňu ako na niečo mimo nás. Ak chceme navzájom Cirkev milovať, preukážme si navzájom úctu, rešpekt a prijatie. To je kľúčová, zásadná vec.”

“Majte odvahu odpustiť, lebo len s odpustením a uzdraveným srdcom môže vyrásť nová láska. A veľmi Vám prajem a modlím sa, aby sme Cirkev milovali...” (am)

V sobotu, **22. marca 2025** pohľad všetkých prítomných upútal veľkoformátový **obraz Poslednej večere** od veľikána Leonarda da Vinciho, ktorý dočasne zatienil obraz sv. Jozefa. Autorom rekonštrukcie jedného z najslávnejších obrazov sveta je fenomenálny slovenský akademický maliar, ilustrátor a reštaurátor **Stanislav**

Lajda. Pre našu farnosť je to obrovské privilegium. Ďakujeme! (am)

Foto: Izabela Szákalová

Na krídlach poézie 6

Poézia kňaza Janka Silana je duchovne precítená, ľudsky prežitá, preto i básnicky úprimná. Je krásna vo svojej jednoduchosti. Autor má dar vyspievať najzložitejšie city v skromnom verši. Je v nich oslobodzujúca sila. Ako by sme ani neboli v priestoroch času, ale kdesi na pomedzí večnosti. Silan je pokorný odhaľovač všetkého, čo stvoril Boh a dobre stvoril. Čo iného ostáva básnikovi - ako Jeho oslava?

Vojtasová (Táboru SKM)

Vidíte: kto by nechcel túto krásu,
ktorú tu duch náš neomylné tuší?
Len škoda, že mám málo, málo
času
a ťažké je to uväzniť ju v duši.

Vidíte: ticho je a tu sa pasú
srnky a nik ich, nik ich nevyruší,
len v zime pred poľovníkmi sa trasú
jak naša nádej, v duch sa hrúži.

Vidíte: všetko pomaly sa stane
aj v nás tak láskavé a veľmi prosté
a vyrovnané ako tamtie lane,
pokojne pasúce sa v letoraste.
No najprv trpieť treba, teda proste:
Buď vôľa Tvoja svätá, Kriste Pane!

Február

Ach, ešte koľko snehu!
Cesta sa úži, tratí.
Zrak hľadá. Našiel nehu
na stromoch v inovati.

Kiež sa to všetko zmení!
To mŕtve na žijúce,
to chladné bez ozveny
na jaro spievajúce,
to zvädnuté a prázdne,
to k zemi padajúce
na oživenie krásne
a ku nebu sa pnúce.

Ježiško však už rastie
v samotách v Nazarete,
Ježiško, naše šťastie
-a vy Ho neprijmete?

K nám z Galilejskej Kány
už ide. Buďte zdraví.
Pripravte srdcia - džbány,
urobte, čo vám vraví.

ooo

Požehnal Pán Boh veľa krásy

a povedal jej: voľná si.
Tá najneprístupnejšia, biela,
svoj stánok tuná našla si,
v horách, kde príliš osamela
naveky, všetky na časy,
keď sa tu v tichu chvela,
dala mi čuť tie ohlasy

a taje, ktoré odoprela
tomu, kto vše ju obrazí.
Mne duša za ňou zahorela

a o jej moci spieva si,
že neviditeľná je celá,
neviditeľne víťazí.

ooo

Čo stojí predom mnou a láka?

Volanie výšok, láska sladká,
hľa, v každom nevyspytateľnom
príboji,
a táto láska skrátka
pomaly všetko zahojí
a tak sa srdce spokojí.
Teraz je hodina len deviata.
No keď už príde dvanásť
a moja stopa bude všade, všade
zaviata,
nech kvitne, nech sa rozrastá,
najkrajšia kytica jej nezábudok,
ach,
na pamäť tebe, hrozný smútok
v tmách
a v samotách...

ooo

Keď som tak hľadel do noci,

že nieto nikde pomoci,
nádeja milá
ku mne sa zvolna naklonila
a povedala znáhla:
Len ďalej spí,

veď je noc.

Vezmem ti tvoje bolesti.

Máš ich veľa?
Hľa, ja som biela
a mám tú moc.
A budem potom tichý rád
už si len spomínať
na to, čo bolelo tak veľmi.
Zostaň len Kráse verný,
mne, Nádeji, jak z jari strom.
A ja už šuškáam: som.
Mlčania ratolesť
už pučí ružová,
nemyslieť na bolesť,
láska ju pochová.
Len ticho, ticho zniest,
tichúčko, bez slova
Nádeji na počesť.

Snehy

Ó, snehy biele, kúzla jasú,
symbolizujúce našu spásu,
ó, cesty bez stôp nášho času,
závoje, skrývajúce krásu,
ó, postup saní nebadaný,
ó, únik z hôr a umieraní,
ó, svetlo samé, Pán Boh s nami...

Duša ženy

Ty bez odmeny
jak pieseň každá moja.
Ó, duša ženy,
pokojná bez pokoja,
básnik si cení
víťazstvo tvojho boja.
Vo velebení
sa hlasy vzdali. Stoja
tu v očarení,
bo priblížiť sa boja
ku tvojej sieni
tajomstiev, ktoré hoja.
Ó, v utrpení
najkrajšia duša tvoja...

História jubilejných rokov 2

Každý svätý rok v histórii Cirkvi nadobúda svoj úplný význam iba v historickom kontexte, ktorý ľudstvo prežíva. V tejto, i v nasledujúcich šiestich častiach priblížime vznik a históriu svätých rokov od prvého slávania jubilejného roka, následne prierezom mnohých storočí a končiac súčasnosťou.

Rok 1300 - prvý kresťanský jubilejný rok

Dalo by sa povedať, že tradícia slávania svätých rokov v Ríme vznikla "z hnevu ľudu." Blížil sa koniec roka 1299, no nikto spomedzi členov pápežského dvora neuvažoval o vyhlásení špecifickej liturgicko - pastorálnej udalosti. Večer 24. decembra, sa podľa vtedajšieho vatikánskeho zvyku pri Bazilike sv. Petra uskutočnilo spontánne zhromaždenie veriacich. A práve to podnietilo pápeža Bonifáča VIII. zvolať kardinálsky zbor, aby rozhodol o tom, či vyhovie žiadosti veriacich o vyhlásení mimoriadnych odpustkov. Až vytrvalosť veriacich, ktorí medzitým začali prichádzať aj z oblastí mimo Ríma, viedla pápeža k tomu, aby vydal bulu *Antiquorum habet*, ktorou dňa 22. februára 1300, na sviatok Katedry sv. Petra, oficiálne vyhlásil jubileum "storočnice." Ako podmienku na získanie odpustkov stanovil, že baziliky zasvätené sv. Petrovi a sv. Pavlovi treba navštíviť, "ak ide o Rimanov, aspoň raz denne počas tridsiatich po sebe nasledujúcich dní a v prípade pútnikov alebo cudzincov počas pätnástich dní. Každý si však zaslúži viac a získané odpustky budú mať väčší účinok, ak bude tieto baziliky navštevovať aj počas dlhšieho obdobia a s väčšou zbožnosťou". Podľa približného výpočtu počas jubilea získali odpustky približne dva milióny ľudí. Pútnikom bolo odporúčané spievať nasledovné verše: "Stý rok je v Ríme vždy jubilejný. Viny sa odpúšťajú tým, ktorí konajú pokánie. Tak to ustanovil a potvrdil Bonifác." Pápež vydal aj ďalší dokument. V ňom uviedol, že "mnohí sa svojím konaním stávajú nehodnými prijať milosť odpustkov tohto druhu". Spomedzi nich spomenul predovšetkým "tých falošných a bezbožných kresťanov, ktorí odnášali alebo budú odnášať tovar alebo zakázané veci Saracénom."

Rok 1350 - doktrína odpustkov

Od zvolenia Klementa V. v roku 1305 už pápež nesídlil v Ríme, ale vo Francúzsku. Jeho nasledovník Klement VI. vzhľadom na neistú situáciu, ktorá v tom období pretrvávala v Ríme, nepovažoval za vhodné osobne sa tam vrátiť. Rozhodol však, že nové jubileum sa bude sláviť v roku 1350. V bule *Unigenitus Filius* v roku 1343 napísal, že znižuje počet rokov čakania na jubileum na päťdesiat. Prihliadal na krátkosť ľudského života i na biblický úryvok z Knihy Levitikus, v ktorom sa

uvádza: "Päťdesiaty rok zasväťte!" (25, 10). K bazilikám, ktoré bolo potrebné navštíviť, pribudla Bazilika sv. Jána v Lateráne. Podmienky získania odpustkov ostali rovnaké ako predtým, s dodatkom, že "aj tí, ktorí sa za účelom získania odpustkov vydajú do týchto bazilik, ale legitímny dôvod im zabráni dostať sa do mesta alebo zomrú po ceste či v meste bez toho, aby stihli vykonať potrebný úkon v stanovenom počte dní, získajú odpustky, ak sa skutočne kajali a vyspovedali sa". Pápež vo svojom dokumente poskytol prvé vysvetlenie zmyslu odpustkov. Uviedol, že odpustky predstavujú "pre ľudí nekonečný poklad." Prostredníctvom neho tí, ktorí ho získajú, budú mať účasť na priateľstve s Bohom. Je to poklad, ktorý bol rozdeľovaný veriacim skrze sv. Petra, nebeského kľučiaru, a jeho nasledovníkov a ktorý bol s milosrdenstvom použitý raz na úplné, raz na čiastočné odpustenie časného trestu za hriechy. Matteo Villani, kronikár tohto jubilea, poznamenal, že "to množstvo kresťanov, ktorí prichádzali do Ríma, nebolo možné spočítať." Ak sa na predchádzajúcom jubilejnom roku pravdepodobne zúčastnil Dante Alighieri, na tomto bol určite prítomný Francesco Petrarca, ktorý opísal bezútešnú situáciu v meste po ničivom zemetrasení v septembri 1349.

Rok 1390 - návrat pápeža do Ríma

Pápež Gregor XI. 17. januára 1377 premiestnil pápežské sídlo späť do Ríma. Sociálna i náboženská situácia, ktorá tam pretrvávala, bola taká nepriaznivá, že jeho nástupca Urban VI. rozhodol posunúť jubileum na rok 1390 v nádeji, že by to mohlo priniesť nový impulz pre obnovu a rozvoj mesta. Pápež zdôraznil skutočnosť, že "život ľudí sa stále viac skracuje." Stanovil nový časový interval 33 rokov medzi slávením jednotlivých jubilejných rokov. Rozšíril zoznam chrámov, ktoré bolo potrebné navštíviť tým, že doň pridal Baziliku Panny Márie Väčšej. Po náhlej smrti Urbana VI. v roku 1389 slávil jubilejný rok pápež Bonifác IX., ktorý potvrdil všetky nariadenia svojho predchodcu. Musel však čeliť nepriateľstvu zo strany prvého protipápeža západného rozkolu, Klementa VII., ktorý z Avignonu svojim veriacim zakázal púťovať do Ríma. Vydal bulu s príznačným názvom *Antiquus serpens* (Staroveký

had). Zákaz spôsobil neprítomnosť veriacich z Francúzska a zo Španielska, Rím sa však naplnil nemeckými, maďarskými, českými, poľskými a anglickými pútnikmi.

Rok 1400 - procesie bielych

Hoci sa nikdy nenašla bula, ktorou by bol vyhlásený tento svätý rok, jubileum v roku 1400 sa slávilo na pokyn pápeža Bonifáča IX. V tom čase bol Rím ohrozovaný nebezpečným konfliktom medzi mocnými rodinami Collonovcov a Orsíniovcov. Samotný pápež žil zabarikádovaný vo svojich palácoch. Dokonca sa musel uchýliť do Anjelského

paláca, aby unikol pokusu o zajatie. Tento svätý rok sa spája s procesiami kajúcnikov, najmä z Francúzska a zo severného Talianska, ktorí sa obliekali do bielych vriec a šlahali sa korbáčmi po holých chrbtoch, pričom odriekali litánie. Boli nazývaní "bití" alebo "bieli". Odhaduje sa, že v istom čase ich bolo v Ríme viac ako 120.000. Toto veľké množstvo pútnikov, nútených znášať biedne hygienické podmienky, rozšírilo v meste mor, čoho dôsledkom zomrelo každý deň približne tisíc ľudí.

spracovala: Andrea Matfiaková

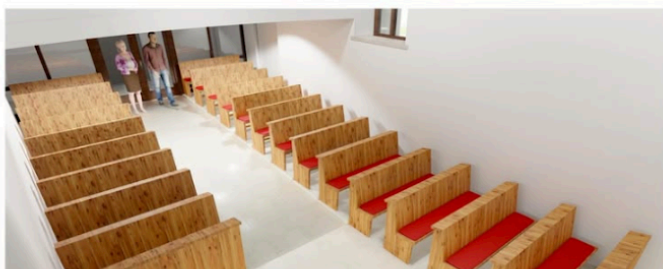
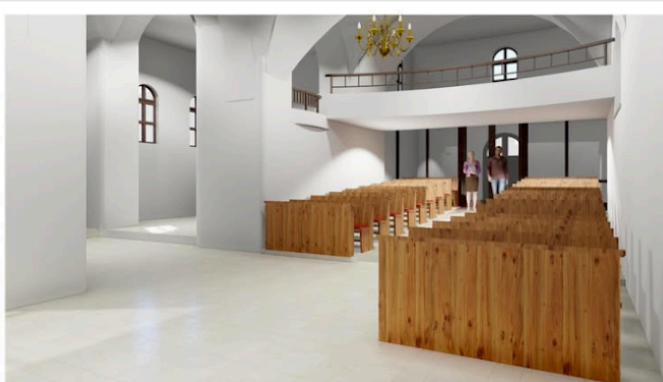
Farnosť Hniezdne

22. január · 🌐

DEBARIERIZÁCIA KOSTOLA SV. DOROTY VO FORBASOCH

Starneme. Pribúdajú nám palice, chodule, chodítka, vozíky. A v kostole je tak veľa schodov, ako ich prekonať? ... **Zobraziť viac**

Modlitba Pátra Pia

Zostaň so mnou, Pane, a daj mi pociťť potrebu Tvojej prítomnosti. Ty vieš ako ľahko na Teba zabúdam.

Zostaň so mnou, Pane, lebo Ty si môj život, bez Teba uhasína moja horlivosť.

Zostaň so mnou, Pane, moje jediné svetlo, bez Teba doliehajú na mňa tmy.

Zostaň so mnou, Pane, aby som počul Tvoj hlas a Teba nasledoval. Som slabý, je mi potrebná Tvoja pomoc, aby som tak často neklesal.

Zostaň so mnou, Pane, lebo mojou najväčšou túžbou je milovať Ťa veľmi a byť ustavične v Tvojej spoločnosti.

Zostaň so mnou, Pane, aj keď moja duša je chudobná, túži byť pre Teba miestom útechy, hniezdom lásky.

Zostaň so mnou, Ježiš, lebo sa zvečerieva - blíži sa smrť... Boží súd... večnosť. Znepokojujú ma tmy... pokušenie... vyprahnutia... križe a bolesti.

Ach... ako veľmi Ťa potrebujem v tejto noci vyhnanstva. Je najvyšší čas, aby som zdvojnásobil svoje úsilie a neklesal na ceste.

Ľutujem, ľutujem, Bože, ľutujem svoje hriechy, ktoré som spáchal v celom svojom živote. Odpusť mi, Pane.

Pane, daj nech Ťa prosím ako Tvoji učeníci pri lámaní chleba, nech eucharistické spojenie je mi silou, čo ma udržuje a je jediným pokojom môjho srdca.

Zostaň so mnou, Pane, aby keď príde smrť, mohol som byť spojený

s Tebou, Tvojou milosťou a láskou, ale zvlášť eucharistiou.

Zostaň so mnou, Pane, neprosím o Tvoju Božskú útechu - tú si nezasluhujem, ale o milosť byť v Tvojej svätej prítomnosti, och... áno... o tú Ťa prosím.

Zostaň so mnou, Ježiš, len Teba jediného hľadám - áno, Tvoju lásku... a Tvoju milosť... Tvoju vôľu... Tvoje srdce... Tvojho Ducha a preto, že Ťa milujem, nechcem inej

odmeny, ako ustavičný rast v Tvojej láske a v láske pevnej a praktickej.

Túžim Ťa milovať celým srdcom, tu na zemi, aby som potom s najväčšou dokonalosťou mohol Ťa milovať v nebi po celú večnosť.

Pane, odpusť mi roky môjho hriešneho života. Veľmi ľutujem, čo som vykonal vedome aj nevedome. Chcem byť a žiť s Tebou, Pane, Bože môj jediný a jedinečný. Amen.

zdroj: Páter Pio, soc. siete

**Stretnutie mladých
Spišskej diecézy a Prešovskej
archieparchie**

spolu
26.4.2025

Stará Ľubovňa
areál cirkevnej školy - Spojená škola, Štúrova 383/3

Kapela RODS
Otcovia biskupi
František Trstenský
a Jonáš Maxim
Páter Jozef Mihok
@o.andrej.branicky
@eastpriest
a ďalší... **spolu**
s tebou

Tak čo, vidíme sa tam?

Prihlás sa na www.stretnutiespolu.sk

Veľkonočné sviatky

Kto sa v týchto dňoch prejde voľnou prírodou, všade zaznamenáva život a cíti teplý dych nastávajúcej sa jari. Veľkonočné sviatky sú veľmi blízko, my si uvedomujeme ako rýchlo letí čas. Ďalší rok pridaný k nášmu životu. Je tu ďalšia Veľká noc. Pre mladších to znamená, že im pribúda síl, pre starších, že už nedokážu to, čo kedysi. Veľká noc akoby všetko zastavila.

Veľkonočné trojdnie je najsilnejším duchovným a citovým prežívaním

veriaceho, ktorý berie život s Bohom vážne. S Ježišovým krížom môžeme spojiť každú bolesť. Tu môžeme povedať, že moja bolesť už nie je iba moja, ale aj Ježišova. S ježišovým zmŕtvychvstaním môžeme spojiť každú nádej na dosiahnutie víťazstva. Boh raz všetko očistí a odmení, ale kým príde ten čas, tak nám ponúka svoju lásku a priateľstvo. Tieto sviatky nam hovoria, že na svete nie sme sami. Ježiš každému hovorí: „Ty si môj priateľ. Vezmi

svoj kríž a nasleduj ma.” Ježišov kríž a zmŕtvychvstanie robia náš život akoby nezávislým od času.

Nájdime si čas na slávenie liturgie, ale i na osobnú modlitbu a rozjímanie.

Prajem vám požehnané veľkonočné sviatky. Nech vám zmŕtvychvstalý Kristus dá silu znovu objaviť svoje poslanie a múdro si ho plniť.

Anička Jurcová

VEĽKONOČNÉ SPOVEDANIE 2025

Miesto sposedania	Deň	Dátum	Dopoludnia	Popoludní
Podsadek	Utorok	8. apríl 2025		16.30 - 18.00
Stará Ľubovňa - Kostol sv. Mikuláša	Streda	9. apríl 2025	10.30 - 12.00	14.00 - 16.00
Stará Ľubovňa - Kostol sv. Petra a Pavla				
Chmeľnica	Štvrtok	10. apríl 2025	-	16.00 - 17.00
Hniezdne	Piatok	11. apríl 2025	-	16.00 - 17.00
Forbasy				
Nová Ľubovňa	Sobota	12. apríl 2025	9.00 - 10.30 prestávka 11.00-12.30	-
Kolačkov			-	14.00 - 15.00
Mníšek nad Popradom			-	14.30 - 15.30
Hraničné			-	14.30 - 15.30
Stará Ľubovňa - Kostol sv. Mikuláša	Nedeľa	13. apríl 2025	-	15.30 - 18.00
Stará Ľubovňa - Kostol sv. Petra a Pavla			-	

Prvosienka

V hlbších prieliačinách leží doposiaľ špinavý sneh. Všetko je chladné a holé, predjarný vietor čerstvý a studený... Lúky sú šedé a prázdne, len ty, žltý kvet na vysokom stvole svietiš veselou farbou života a radostne mávaš skromnými lístkami oblakom, ktoré našuchorené tiahnu po modrom nebi. Jar si tebou doopravdy otvára dvere. Si poslom života, nových nádejí, jednoduchej radosti a krásy. Držíš si stále svoje miesto. Pred rokom si stál práve tu, na tvojom koreni pribudol len ďalší výrastok. Prvosienka, zlatý kľúčik k životu, máme rovnakú túžbu: rozkvitnúť čo najskôr pre radosť druhým a čo najskôr potešiť, keď prišla zlá doba, ktorá nemala ďaleko k smrti. Teplé vlny lásky premôžu chlad sebeckta a vietor času už

rozpráva o víťazstvách tých, ktorí sa ponáhľali ako prví pozdraviť nový život. I nám čas pripisuje nemilosrdne svoje poznámky, ale keď prežijeme zimu a záhrady a lúky pokryjú listy a kvety prvosienok, stane sa zázrak! Zabudneme na smútok neľahkého života. Prídeš a odomkneš v našom srdci skrýšu, kde spali úsmevy, radosti, sny a túžby. To všetko sa vyhrnie vonku, aby pod jarným slnkom rozkvitlo v kvety nového, krajšieho života. Krátka je tvoja plavá краса. Lúky sa zelenajú stále viac, pomaly sa strácaš. Ale záleží na tom, keď si splnil svoju úlohu?!...

P. Kopecký, kňaz (upravené)

FARSKÉ OZNAMY

5. PÔSTNA NEDEĽA - 6. apríl 2025

LITURGICKÝ KALENDÁR:

NEDEĽA (13.4.): PALMOVÁ (KVETNÁ) NEDEĽA**Štvrtok (17.4.): (ZELENÝ) ŠTVRTOK SVÄTEHO TÝŽDŇA****Piatok (18.4.): (VELKÝ) PIATOK UTRPENIA PÁNA, prísny pôst****Sobota (19.4.): SVÄTÁ (BIELA) SOBOTA****NEDEĽA (20.4.): VELKONOČNÁ NEDEĽA****PÁNOVHO ZMRŤVYCHVSTANIA****Pondelok (21.4.): Veľkonočný pondelok****NEDEĽA (27.4.): NEDEĽA BOŽIEHO MILOSRDENSTVA**

ČASY A ÚMYSLY SV. OMŠÍ:

dátum		kostol sv.	čas	úmysel sv. omše
PO	7.4.	DOROTA	17.00	+ Anna a Štefan Regeš
		BARTOLOMEJ	18.00	+ Eva Padychová
UT	8.4.			
ST	9.4.	BARTOLOMEJ	18.00 - pre deti !!	+ Mária a Vasil' Malast
ŠTV	10.4.	DOROTA	7.00 !!	za veriacich
PIA	11.4.	BARTOLOMEJ	18.00 - pre mládež	ZBP Jozef Hrebík (60 rokov života) + KATECHÉZA
SO	12.4.	BARTOLOMEJ	18.00 - vigílná	+ Václav Vyrostek
NE	13.4.	DOROTA	9.00	+ Mária, Margita a Jozef Podolský
		BARTOLOMEJ	10.30	+ Žofia Kekláková (Forbasy)
PO	14.4.	BARTOLOMEJ	18.00	+ Mária a Stanislav Gudanek
UT	15.4.	BARTOLOMEJ	18.00	+ Anna Kmečová (Forbasy)
ST	16.4.	BARTOLOMEJ	18.00	+ Katarína, Peter a Rudolf Kriššák
ŠTV	17.4.	BARTOLOMEJ	18.00	ZBP rodina Valér Kuffa (Forbasy) adorácia v Getsemany do 20.00
PIA	18.4.	BARTOLOMEJ	15.00 - obrady	8.00 ranné chvály, 11.30 krížová cesta, Boží hrob do 20.00
SO	19.4.	BARTOLOMEJ		8.00 ranné chvály, adorácia v Božom hrobe do 17.00
			19.36 - vigílná	ZBP rodina Marián Fidermák
NE	20.4.	BARTOLOMEJ		7.30 požehnanie jedál
		BARTOLOMEJ	9.00	ZBP rodina Miloš Šidlovský (Forbasy)
		BARTOLOMEJ	10.30	za veriacich
PO	21.4.	BARTOLOMEJ	8.00	+ Vladimír Tomko (1. výročie)
		BARTOLOMEJ	9.00	za veriacich
UT	22.4.	BARTOLOMEJ	18.00	+ z rodiny Doktor (Forbasy)
ST	23.4.	BARTOLOMEJ	18.00 - pre deti	+ Michal, Mária a Štefan Kleja
ŠTV	24.4.	BARTOLOMEJ	18.00	+ Zita, Bartolomej, Margita a Tomáš Kornaj (Forbasy)
PIA	25.4.	BARTOLOMEJ	18.00 - pre mládež	ZBP Mária Hanzesová (60 rokov života)
SO	26.4.	BARTOLOMEJ	15.00 - vigílná !!!	za hasičov
NE	27.4.	BARTOLOMEJ	9.00	ZBP Terezia a Štefan Alexik (Forbasy) - zlatá svadba
		BARTOLOMEJ	10.30	+ Štefan Hrebík 15.00 Korunka Božieho Milosrdenstva

SVIATOSŤ ZMIERENIA PRED VELKOU NOCOU bude v **PIATOK 11. apríla 2025 16.00-17.00** (Hniezdne i Forbasy), **OSTATNÉ DNI** sa vysluhuje pol hodiny pred sv. omšami. - **JUBILEJNÉ ADORÁCIE** vždy v **piatok 12.00 - 18.00**. (adorácia 11. apríla nebude) - **KRÍŽOVÁ CESTA V PÔSTE** bude každú nedeľu o **14.00** a **piatok o 17.30** s kňazom. - **KATECHÉZA pre birmovancov** (a nielen pre nich) bude v **piatok 11. apríl**. Host: **vdp. Dr. Lukáš Fejerčák**. - **NÁCVIKY NA 1. SV. PRIJÍMANIE** v soboty 26. apríla, 3. mája a 10. mája 2025 o 9.00 pre deti a ich obidvoch rodičov. - **OHĽÁŠKY**: Sviatosť manželstva majú v úmysle prijať **Juraj REGRUT** (Hniezdne) a **Dominika ONDRIŠOVÁ** (Kľčov). Ohlasujú sa **1.x 13.4., 2.x 20.4. a 3.x 27.4.** Kto by vedel o manželskej prekážke, nech to oznámi na fare. - **DARY**: Na kostol darovali: z pohrebu Žofie Keklákovej **300 €**, Bohuznami **50 €**, **100 €**, Samuel Vira **100 €**, Viera Matuščáková **200 €**, Bohuznami jubilant **500 €**, manželia Pristáčovci **300 €**, p. Česelková (č.21) **300 €**, Peter Zágora **500 €**, Pavol Matuščák **1000 €**. Pán Boh zaplať! - **SUMÁR ZBIEROK NA DEBARIERIZÁCIU KOSTOLA SV. DOROTY**: prvá 9.2.2025: **4.855 €**, druhá 5.3.2025 (Popolcová streda): **3.440 €**, tretia 30.3.2025: **3.748 €**. Teda **spolu 12.043 €**. Pán Boh zaplať za dary na dobré dielo! **ŠTVRTÁ ZBIERKA** bude v **nedeľu 27. apríla 2025**. Vďaka za vašu veľkorysost! - **ZAČIATOK PRÁC NA KOSTOLE VO FORBASOCH** je naplánovaný na **pondelok po Kvetnej nedeľi** (14. apríla). **Prosíme o brigádu**: majstrov, aj pomocníkov. **Týždeň pred Veľkou nocou a týždeň po nej** chceme urobiť najviac prác (4 + 4 pracovné dni). **Prosíme, prídte priložiť ruku k dielu**.

HNIEZDO, časopis veriacich *rímskokatolíckej farnosti Hniezdne*, vydávaný od roku 2017. Kontakt: 065 01 Hniezdne č. 6, www.farnosthniezdne.sk, email: farnosthniezdne@gmail.com, tel.: 052 432 33 93. IBAN: SK44 0900 0000 0001 0386 3028.